C/2025/5161

28.10.2025

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) č. 251/2014, pokud jde o některá pravidla trhu a odvětvová podpůrná opatření v odvětví vína a pro aromatizované vinné výrobky

(COM(2025) 137 final – 2025/0071 (COD))

(C/2025/5161)

Zpravodaj: **Josep PUXEU ROCAMORA**

Poradce	Ignacio SÁNCHEZ RECARTE (pro zpravodaje)
Legislativní postup	EU Law Tracker
Žádosti o vypracování stanoviska	Evropský parlament, 5. 5. 2025 Rada, 8. 5. 2025
Právní základ	čl. 43 odst. 2 a článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Dokumenty Evropské komise	COM(2025) 137 final
Příslušné cíle udržitelného rozvoje	cíl č. 12: zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu
Odpovědná sekce	Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí
Přijato v sekci	25. 6. 2025
Přijato na plenárním zasedání	17. 7. 2025
Plenární zasedání č.	598
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	153/3/2

1. DOPORUČENÍ

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV)

1.1 poukazuje na socioekonomický význam odvětví vína pro Evropskou unii ([1]).

i) Odvětví vína se svou tržní hodnotou 100 miliard EUR se podílí na tvorbě HDP EU částkou 130 miliard EUR. V roce 2022 směřoval vývoz evropských vín v celkové hodnotě 17,9 miliardy EUR do 194 různých zemí, přičemž sehrál významnou úlohu, neboť sám o sobě snížil schodek obchodní bilance EU o 3,7 %.

ii) Toto odvětví zároveň přispívá k sociální podpoře tím, že vytváří celkem 2,9 milionu pracovních míst, která pomáhají oživovat vylidňující se venkovské oblasti. Vykazuje výjimečnou produktivitu a ve srovnání s podobnými činnostmi v jiných odvětvích přináší vyšší přidanou hodnotu na zaměstnance na všech stupních hodnotového řetězce (+ 90 % u pěstování vinné révy oproti rostlinné a živočišné výrobě, + 16 % u výroby vína oproti zpracovatelskému průmyslu a + 5 % u uvádění vína na trh oproti jiným činnostem v oblasti potravin a nápojů). Kromě toho mají vinařské podniky o 15 % vyšší zisky než průměrný zemědělský podnik v EU, a představují tak vhodnou hospodářskou alternativu pro obyvatele venkovských oblastí.

([1]) Zpráva společnosti PricewaterhouseCoopers (PwC) z roku 2024 pro Evropský výbor vinařských podniků (CEEV) Economic, social and environmental importance of the wine sector in the EU (Hospodářský, sociální a environmentální význam odvětví vína v EU).

iii) Odvětví vína s více než 3,1 milionu hektarů vinic v oblastech, v nichž často neexistují žádné hospodářské alternativy, plní klíčovou úlohu při udržení obyvatelstva ve venkovských oblastech. Většina z 2,2 milionu vinařských podniků v EU jsou malé podniky, které však navzdory své velikosti významně přispívají k hospodářství na venkově a k produkci vína v EU. Ve venkovských regionech s rozšiřujícími se vinicemi se dokázal počet obyvatel udržet téměř nezměněn, byl zde zaznamenán pouze mírný pokles o 0,4 %. Naopak v oblastech, kde vinic ubývá, došlo k výrazně většímu – 6,5násobnému – poklesu počtu obyvatel (o 2,6 %).

iv) V roce 2022 činil celkový fiskální příspěvek odvětví vína téměř 52 miliard EUR, přičemž více než 57 % tvořil příspěvek na sociální zabezpečení, což představuje přibližně 0,7 % veškerých veřejných výdajů EU.

v) Vedle přímého podílu na hospodářství má také evropské odvětví vína svou kulturní tradici, která má ve společnosti hluboké kořeny. V tomto odvětví se odráží rozmanité dědictví utvářené staletími historie a inovací a každá jednotlivá oblast je kamínkem v mozaice všech vinařských regionů. Vinařství neobnáší jen produkci vína. Představuje způsob života, kolektivní identitu a spjatost s územím. Balíček předpisů EU týkajících se vína by proto měl nejen zajistit konkurenceschopnost a podpořit investice, ale také zachovat tuto společenskou a kulturní strukturu, která spojuje občany, a poukázat na synergie mezi hospodářstvím, životním prostředím a kulturou. Přispěje to k utužení podstaty vinařských regionů a zajištění udržitelné budoucnosti tohoto proslulého odvětví;

1.2 poukazuje na kulturní význam vína v EU a žádá Evropskou komisi, aby se zasazovala o ochranu kultury vína a účinně podporovala provádění programů, které pomáhají zvyšovat povědomí spotřebitelů o informované a odpovědné konzumaci vína;

1.3 podporuje návrh Evropské komise, jehož cílem je vybavit evropské odvětví vína lepšími nástroji schopnými čelit četným výzvám, které identifikovala skupina na vysoké úrovni pro politiku v oblasti vína;

1.4 požaduje, aby byla politická podpora spojena s ambiciózním rozpočtem na konkrétní opatření v odvětví vína;

1.5 poukazuje na význam rozvoje vzdělávacích programů a projektů v oblasti výzkumu a vývoje, které by doplňovaly iniciativy vinařských podniků a pracovníků ve vinařství a sloužily jako podpora těchto vinařských podniků a pracovníků při probíhající transformaci odvětví;

1.6 zdůrazňuje, že doporučení skupiny na vysoké úrovni a návrh Evropské komise byly vypracovány předtím, než došlo k výraznému zhoršení situace na mezinárodních trzích s vínem v důsledku rozhodnutí vlády Spojených států amerických uplatnit dodatečná cla na vína z EU. Je přesvědčen, že v budoucnu si může udržení mezinárodní konkurenceschopnosti vín z EU vyžádat další podporu;

1.7 doporučuje provést v návrhu Komise další zlepšení, která by unijnímu odvětví vinařství umožnila čelit výzvám, s nimiž se potýká, a zajistit zdravé, udržitelné a konkurenceschopné vinařské hospodářství v dlouhodobém horizontu;

1.8 souhlasí sice s tím, že by budoucí strategie výsadby měly pomoci přizpůsobit produkční potenciál poptávce na trhu, domnívá se však, že podrobný seznam omezení uvedený v návrhu Evropské komise je příliš restriktivní a nemusí být vhodný pro všechny situace;

1.9 vítá návrh Komise prodloužit platnost povolení udělených pro opětovnou výsadbu, doporučuje však omezit jejich platnost na 6 let, a umožnit tak jasné plánování řízení potenciálu v jednotných oblastech s chráněným označením původu a chráněným zeměpisným označením;

1.10 vítá schválení vnitrostátních plateb na dobrovolnou zelenou sklizeň a dobrovolné klučení produktivních vinic jako další nástroj řízení nabídky, neboť odstraňování přebytečného vína z trhu dříve, než se vyrobí, je nákladově efektivní řešení;

1.11 vítá návrh regulovat na úrovni EU používání některých výrazů, které jsou obecně rozšířené, a tudíž spotřebitelům dobře srozumitelné, v obchodní úpravě výrobků se sníženým obsahem alkoholu. Navrhuje doplnit tento návrh o několik dalších výrazů a podmínek, jak je uvedeno v pozměňovacích návrzích 1 a 3 (níže);

1.12 nesouhlasí s tím, aby se při prezentacích dealkoholizovaných a částečně dealkoholizovaných vín povinně uváděl výraz „vyrobeno dealkoholizací“;

1.13 doporučuje, jak je uvedeno v pozměňovacím návrhu 2, zahrnout do nařízení odkaz na existující symbol nebo piktogram, který se použije k identifikaci elektronického prostředku poskytování informací na etiketách bez využití jazyka. Kromě toho EHSV navrhuje, aby byla v zájmu lepšího pochopení ze strany spotřebitelů v těsné blízkosti těchto elektronických prostředků uváděna energetická hodnota;

1.14 doporučuje zrušit povinné uvádění seznamu složek a výživových údajů při vývozu vín z EU do třetích zemí, neboť se tyto požadavky v jednotlivých zemích liší;

1.15 navrhuje rozšířit rozsah pravomocí svěřených Evropské komisi, aby mohla prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci a po důkladné konzultaci příslušných profesních organizací a skupin odborníků stanovit další pravidla týkající se i) používání elektronických prostředků k poskytování povinných a dobrovolných informací a ii) formy a vzhledu informací poskytovaných elektronickými prostředky;

1.16 doporučuje, aby bylo vyjasněno, že ustanovení, která ukládají povinnost uvádět povinné údaje ve stejném zorném poli, se použijí pouze jednou, aby se předešlo situaci, kdy by bylo nutné opakovat na přední etiketě všechny povinné údaje, pokud je na ní uveden výraz „chráněné označení původu“ nebo „chráněné zeměpisné označení“ nebo zkratka CHOP/CHZO;

1.17 navrhuje, aby celková částka plateb, kterou má členský stát v daném roce k dispozici na vnitrostátní platby na destilaci a zelenou sklizeň, nepřesáhla 15 % namísto navrhovaných 20 %. Kromě toho EHSV navrhuje, aby bylo mezi opatření, na něž se tato omezení vztahují, zařazeno i dobrovolné klučení;

1.18 navrhuje, aby příjemci plateb na nouzovou destilaci neměli po dobu jednoho a půl roku nárok na žádnou další podporu na víno;

1.19 doporučuje, aby se na aromatizované vinné výrobky vztahovala stejná pravidla týkající se elektronických prostředků používaných na etiketách jako na vína;

1.20 navrhuje, aby pro dealkoholizované nebo částečně dealkoholizované aromatizované vinné výrobky existovala ustanovení, na jejichž základě by aromata mohla propůjčovat organoleptické vlastnosti podobné organoleptickým vlastnostem vína, aby byla zajištěna právní jistota pro tyto nové výrobky;

1.21 vítá návrh Evropské komise na podporu vinařského cestovního ruchu, ale navrhuje rozšířit tuto podporu i na vinařské podniky za účelem přizpůsobení jejich zařízení návštěvníkům v rámci vinařského cestovního ruchu a jeho propagace a za účelem provádění programů propojujících víno s gastronomií. Podpora EU pro vinařské podniky by měla být určena na posilování místní nebo regionální vinařské identity a upevňování synergií vznikajících při spolupráci místních vinařských podniků;

1.22 navrhuje zrušit časové omezení propagačních aktivit zaměřených na konsolidaci podílu na trhu;

1.23 navrhuje, aby byl u propagačních a komunikačních činností ve třetích zemích proveden přezkum s cílem zjednodušit postupy podávání žádostí a jejich zdůvodňování, aby se usnadnil přístup k podpoře, snížila administrativní zátěž a zlepšila účinnost provádění příslušných opatření;

1.24 vítá možné zvýšení finanční pomoci EU na investiční náklady spojené se zmírňováním změny klimatu a přizpůsobováním se této změně až na 80 %;

1.25 navrhuje, aby v případě výjimečných okolností na vývozních trzích po celém světě nebo v případě krize postihující trhy třetích zemí, na něž směřuje více než 15 % vývozu vín z EU, mohla být finanční pomoc Unie na propagační a komunikační opatření zvýšena až na 80 % způsobilých výdajů.

2. **VYSVĚTLUJÍCÍ POZNÁMKY**

Důvody podporující doporučení 1.1 až 1.7 týkající se potřeby navrhovaného balíčku opatření týkajících se vína a jeho obecného obsahu

2.1 EHSV podporuje navrhovaný balíček opatření týkajících se vína, jehož cílem je řešit následující problémy, s nimiž se potýká odvětví vína v EU. Na straně poptávky se jedná o trvalý a dlouhodobý trend výrazného snižování spotřeby a změnu preferencí spotřebitelů v důsledku společenských změn, na straně výroby jde o rostoucí nejistotu ohledně meziroční produkce v důsledku změny klimatu a častějších a intenzivnějších extrémních povětrnostních událostí.

2.2 Od zveřejnění návrhu Evropské komise se situace v odvětví vína ještě zhoršila. Od 5. dubna se na vinařské produkty vztahují dodatečná cla na trhu USA, který je zdaleka nejvýznamnějším odběratelem vín z EU a směřuje na něj 28 % veškerého vývozu vína z EU. Kromě trhu USA má náhlý nárůst napětí a obchodních překážek ve světě nepříznivý dopad na ekonomické a spotřebitelské výhledy na trzích dalších třetích zemí a vyvolává velkou nejistotu jak u podniků, tak u spotřebitelů, což se nepříznivě projeví na investicích a konkurenceschopnosti vinařských podniků v EU.

2.3 Vzhledem k socioekonomickému dopadu odvětví vína v EU a jeho zásadní úloze při oživování venkovských oblastí v EU je nezbytné posilovat jeho dlouhodobou udržitelnost.

2.4 Jelikož je zodpovědná a umírněná konzumace vína – tedy způsob, jímž si víno vychutnává převážná většina spotřebitelů – stigmatizována stíráním rozdílu mezi nadměrným požíváním alkoholu na jedné straně a informovanou a odpovědnou konzumací vína na straně druhé, považuje EHSV za nezbytné podporovat provádění opatření stanovených v nařízení o strategických plánech ([2]), která pomáhají zvyšovat povědomí spotřebitelů o zodpovědné konzumaci vína.

2.5 EHSV vítá návrh, který předložila Komise, je však přesvědčen, že balíček opatření týkajících se vína by mohl být pozměněn tak, aby lépe odrážel tuto zhoršující se situaci a zajistil výraznou a okamžitou pomoc a podporu pro odvětví vína v EU.

Důvody podporující doporučení 1.8 až 1.10 a 1.17 až 1.18 týkající se kontroly výrobního potenciálu

2.6 EHSV podporuje návrh na prodloužení platnosti povolení k opětovné výsadbě, ale považuje za důležité nestanovovat příliš dlouhý časový rámec, který by mohl znesnadňovat střednědobé řízení a plánování výrobního potenciálu chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení.

2.7 EHSV je přesvědčen, že by některá z navrhovaných omezení mohla být překážkou při plnění cíle přizpůsobit výrobní potenciál poptávce na trhu, jak je stanoveno v návrhu v čl. 63 odst. 3, neboť situace se může v jednotlivých „produkčních regionech“ nebo „zeměpisných oblastech“ lišit v závislosti na území podoblasti nebo na druhu produktů (např. bílá vína nebo červená vína). Kromě toho je pojem „průměrný výnos“ neúčelný a mohl by vést ke značně rozdílným výkladům a způsobům výpočtu v jednotlivých členských státech nebo hospodářských subjektech. Ačkoli stávající čl. 66 odst. 3 už určitá omezení umožňuje, mohl by takový návrh vést k rozsáhlým a nepřiměřeným omezením způsobu uplatňování povolení k opětovné výsadbě. Stejně tak může omezení opětovného vysazování v téže zeměpisné oblasti nebo vysazování stejné odrůdy nebo za použití stejné výrobní metody nebo ve stejném výrobním regionu ovlivnit flexibilitu a volbu jednotlivých podniků při přizpůsobování se poptávce na trhu, zejména pokud jde o nové produkty. Naproti tomu EHSV navrhuje stanovit omezení, aby příjemci plateb na nouzovou destilaci neměli po dobu jednoho a půl roku nárok na podporu v rámci žádného jiného programu na podporu vína.

2.8 EHSV podporuje zvláštní důraz na dobrovolnou zelenou sklizeň v odůvodněných případech nouze jako nákladově efektivní opatření ke kontrole výrobního potenciálu.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1).

Důvody podporující doporučení 1.11 až 1.12 týkající se prezentace dealkoholizovaných a částečně dealkoholizovaných výrobků

2.9 EHSV podporuje doplnění pravidel prezentace dealkoholizovaných a částečně dealkoholizovaných vinných výrobků za účelem povolení a harmonizace (pro vína) používání výrazů, které se běžně používají pro jiné nízkoalkoholické a nealkoholické výrobky a které jsou pro spotřebitele snadno srozumitelné.

Důvody podporující doporučení 1.13 až 1.16 týkající se pravidel označování vína

2.10 Záměr Evropské komise zajistit, aby současná pravidla pro elektronické označování týkající se o identifikace elektronických prostředků poskytování informací byla úplná, je krok správným směrem. Navazuje na doporučení vydané skupinou na vysoké úrovni umožnit všem hospodářským subjektům ušetřit čas a náklady na fyzické označování, a tím usnadnit obchod a vývoz a zároveň chránit spotřebitele a zajistit jejich právo na snadný přístup k povinným informacím. Avšak:

— vzhledem k neexistenci harmonizovaného přístupu a potřebě chránit jednotný trh je naléhavě nutné nalézt systém bez využití jazyka založený na piktogramu nebo symbolu pro identifikaci elektronických prostředků. Je proto nezbytné, aby konkrétní harmonizované způsoby řešení bez využití jazyka byly zavedeny přímo v základním právním aktu,

— vzhledem k obtížím, s nimiž se vinařské společnosti potýkají při zjišťování, za jakých okolností a zda vůbec právní předpisy třetí země neumožňují uvádění seznamu složek a výživových údajů nebo se odchylují od ustanovení předpisů EU, je lepší požadavek na uvádění těchto údajů při vývozu vín z EU do třetích zemí zrušit.

Důvody podporující doporučení 1.19 a 1.20 týkající se aromatizovaných vinných výrobků

2.11 Pravidla pro výrobu a prezentaci aromatizovaných vinných výrobků by měla odrážet či případně kopírovat vývoj pravidel pro výrobu a prezentaci vín.

Důvody podporující doporučení 1.21 až 1.25 týkající se zlepšení pravidel pro přijímání opatření v odvětví vína

2.12 Přestože propagační a komunikační opatření patří k hlavním nástrojům ke zvládnutí stávající krize v odvětví vína, nemohou je provozovatelé vinařských podniků naplno využívat kvůli složitému regulačnímu rámci, jímž se řídí. EHSV navrhuje dále usnadnit provádění tohoto opatření:

— odstraněním jedné z hlavních překážek plné účinnosti opatření, a to časového omezení stanoveného pro propagační činnosti zaměřené na konsolidaci podílu na trhu. Navrhovaná doba trvání podpory propagačních činností zaměřených na konsolidaci odbytišť ve třetích zemích je stále velmi omezující;

— doporučením přezkoumat pravidla, která provozovatelům vinařských podniků ztěžují provádění propagačních programů.

2.13 Vzhledem k tomu, že vinařské podniky jsou posledním článkem výrobního řetězce a místy, která turisté skutečně navštěvují, je důležité, aby opatření, která vinařské závody přijímají za účelem přizpůsobení svých zařízení pro provádění nebo propagaci vinařského cestovního ruchu, spadala do oblasti působnosti opatření, na něž se vztahuje podpora EU. K podpoře je však přistupovat komplexně, protože vinařský cestovní ruch vyžaduje nové dovednosti ve vinařských podnicích, zejména v podnicích rodinných. Majitelé a zaměstnanci vinic musí zlepšit své dovednosti účastí na vzdělávacích programech založených na zužitkování poznatků z osvědčených postupů. Vzhledem k pozitivnímu multiplikačnímu účinku, který může mít propojení aktivit souvisejících s vinařským cestovním ruchem do koordinované sítě, je nesmírně důležité zohlednit místní akce, které umožní zvýšit atraktivitu vinařství v příslušném vinařském regionu v očích spotřebitelů. Při využívání unijní podpory je tudíž třeba mít tyto aspekty na zřeteli, aby začala fungovat skutečná součinnost na místní úrovni, vzrostla atraktivita vinařského cestovního ruchu a zároveň zůstala zachována autenticita vinařských regionů.

3. **POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ K LEGISLATIVNÍMU NÁVRHU EVROPSKÉ KOMISE**

Pozměňovací návrh 1

v souvislosti s doporučením 1.9 – [čl. 119 odst. 1 písm. a) Nařízení (EU) č. 1308/2013, čl. 1 bod 5 dokumentu COM(2025) 137 final]

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh EHSV
i) ***výraz*** „nealkoholické“, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku není vyšší než 0,5 % objemových; ***doprovázený*** výrazem „nealkoholické 0,0 %“, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku není vyšší než 0,05 % objemových;	i) ***výrazy „dealkoholizované“, „bez alkoholu“ nebo*** „nealkoholické“, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku není vyšší než 0,5 % objemových; ***případně doplněné*** výrazem „nealkoholické 0,0 %“, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku není vyšší než 0,05 % objemových;
ii) výraz „***nízkoalkoholické***“, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku je vyšší než 0,5 % objemových a je ***alespoň o 30 %*** nižší než minimální skutečný obsah alkoholu daného druhu před dealkoholizací.	ii) výraz „***částečně dealkoholizované“, „s nízkým obsahem alkoholu“ nebo „se sníženým obsahem alkoholu“***, pokud skutečný obsah alkoholu ve výrobku je vyšší než 0,5 % objemových a je nižší než minimální skutečný obsah alkoholu daného druhu před dealkoholizací.

Odůvodnění

Cílem tohoto pozměňovacího návrhu je umožnit nezbytnou flexibilitu při prezentaci a marketingu těchto „nových“ produktů a odstranit zbytečné kritérium „30 %“, aby se zabránilo vzniku právní mezery pro vinařské produkty.

Na případné matení spotřebitelů se již vztahují pravidla EU o klamavé komunikaci a reklamě.

Pozměňovací návrh 2

v souvislosti s doporučením 1.11 – [článek 119 Nařízení (EU) č. 1308/2013]

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh EHSV
	6 (nový). Při uvádění výživových údajů nebo seznamu složek podle odstavců 4 a 5 tohoto článku a dalších povinných nebo dobrovolných údajů stanovených právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy jsou elektronické prostředky: ***i. bez využití jazyka a jsou označeny mezinárodním piktogramem nebo existujícím symbolem ISO a*** ***ii. umístěny v těsné blízkosti energetických hodnot.*** ***Etikety na víno, které používají jiné způsoby prezentace elektronických prostředků, mohou být nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.***

Odůvodnění

Pozměňovací návrh upřesňuje, že stanovené digitální prostředky musí být harmonizované a bez využití jazyka, aby byl zajištěn volný pohyb vinařských produktů.

Pozměňovací návrh 3

v souvislosti s doporučením 1.9

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh EHSV
„Výrobky z révy vinné druhů uvedených v bodech 4 ***a*** 7 lze rovněž získat druhotným kvašením nebo přidáním oxidu uhličitého k dealkoholizovaným nebo částečně dealkoholizovaným vínům uvedeným v bodě 1.	„Výrobky z révy vinné druhů uvedených v bodech 4***, 5, 6,*** 7***, 8 a 9*** lze rovněž získat druhotným kvašením nebo přidáním oxidu uhličitého k dealkoholizovaným nebo částečně dealkoholizovaným vínům uvedeným v bodě 1.

Odůvodnění

Cílem tohoto pozměňovacího návrhu je vyjasnit, že technologická flexibilita vztahující se na dealkoholizovaná šumivá vína a šumivá vína dosycovaná oxidem uhličitým se týká i perlivých vín, perlivých vín dosycovaných oxidem uhličitým a jakostních aromatických vín.

V Bruselu dne 17. července 2025.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE